

**Atzinums Nr. 2**  
**par dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Ločukrosti” ietekmes**  
**uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu**

Derīgs līdz 2013.gada 26.martam.

**Paredzētās darbības ierosinātājs -** SIA „Dolomīts - Latvija”, reģistrācijas Nr. 40003984506, adrese: Vecmīlgrāvja 1.līnija 32-30, Rīga, LV-1015.

**Noslēguma ziņojuma izstrādātājs -** SIA „Dolomīts - Latvija”, reģistrācijas Nr. 40003984506, adrese: Vecmīlgrāvja 1.līnija 32-30, Rīga, LV-1015.

Pamatojoties uz SIA „Dolomīts - Latvija” 2010.gada 11.februārī Vides pārraudzības valsts birojā iesniegto SIA „Dolomīts - Latvija” dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Ločukrosti” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu, tika uzsākta atzinuma sagatavošanas un izdošanas procedūra saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 19.pantu.

- 1. Paredzētās darbības nosaukums -** dolomīta ieguve derīgo izrakteņu atradnē „Ločukrosti”.
- 2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta -** dolomīta ieguve paredzēta atradnē „Ločukrosti”, SIA „Dolomīts - Latvija” piederošajā zemes īpašuma „Ločukrosti” divos zemes gabalos (kadastra Nr.68720070094, Nr.68720070002, kopplatība 68,12 ha) Kārsavas novada Mērdzenes pagastā.

**3. Īss paredzētās darbības raksturojums.**

Dolomīta ieguve paredzēta Kārsavas novada Mērdzenes pagasta nekustamajā īpašumā „Ločukrosti”. Īpašums sastāv no diviem zemes gabaliem - zemes gabala ar kadastra Nr.68720070094 (kopējā platība 44,64 ha) un zemes gabala ar kadastra Nr.68720070002 (kopējā platība 23,48 ha). Abus zemes gabalus vienu no otra atdala pašvaldības nozīmes autoceļš V 534 Mērdzene - Čeri ar grants segumu. Pirmo zemes gabalu veido lauksaimniecībā izmantojamā zeme (ganības) 29,79 ha platībā, meži – 10,79 ha platībā, krūmāji – 1,41 ha platībā, zeme zem ceļiem – 0,42 ha platībā, zeme zem ūdeņiem – 0,75 ha platībā un pārējās zemes 0,69 ha platībā. Otro zemes gabalu veido lauksaimniecībā izmantojamā zeme – 14,34 ha, meži – 7,82 ha, krūmāji – 0,18 ha, zeme zem ūdeņiem – 0,41 ha, zeme zem ceļiem – 0,2 ha. Ziņojumā norādīts, ka teritoriju šķērso 20 kV

elektrolīnija. Derīgā izrakteņa ieguve paredzēta 55,82 ha platībā, jo kopējie apgrūtinājumi pirmajā zemes gabalā noteikti 6,49 ha platībā, bet otrajā – 4,54 ha platībā.

Atbilstoši ziņojumā pievienotajam 2009.gada 21.aprīļa Mērdzenes pagasta atzinumam Nr.3-30/67 un tajā sniegtajai informācijai - „nekustamo īpašumu „Ločukrosti” (kadastra Nr.68720070094, kadastra Nr.68720070002) plānotā (atļautā) izmantošana noteikta – derīgo izrakteņu ieguves teritorijas”.

Nekustamā īpašuma „Ločukrosti” zemes gabals ar kadastra Nr.68720070002 robežojas ar pagasta ceļu, pašvaldībai piederošiem zemes īpašumiem (kadastra Nr.68720070065 un Nr.68720070116), I. Savickai piederošu zemes īpašumu (kadastra Nr.68720070012), I. Sarkanei un A. Sarkanam piederošu zemes īpašumu (kadastra Nr.68720070052) un A. Tronam piederošiem zemes īpašumiem (kadastra Nr.68720070052 un Nr.68720070040). Nekustamā īpašuma „Ločukrosti” zemes gabals ar kadastra Nr.68720070094 robežojas ar pagasta ceļu, I. Sarkanei un A. Sarkanam piederošu zemes īpašumu (kadastra Nr.68720070004), H. Čerānam piederošu zemes gabalu (kadastra Nr.68720070059), VAS „Latvijas Valsts Meži” piederošu zemes gabalu (kadastra Nr.68900020156) un zemes gabalu ar kadastra Nr.68720070091. Zemes īpašumi, ar kuriem robežojas paredzētās darbības vieta, ir lauksaimniecības vai meža zemes, bet neliela daļa no lauksaimniecībā izmantojamajām zemēm ir apstrādāta – aramzeme. Atsevišķās vietās ir ganības un pļautas pļavas. Pierobežas zemēs nav apdzīvotu viensētu, bišu dravu vai lopkopības kompleksu. Ziņojumā norādīts, ka tuvākā dzīvojamā māja „Odumi” atrodas vairāk kā puskilometra attālumā no atradnes teritorijas, apdzīvotas vietas Rūzori virzienā. Uz ziemeļrietumiem no atradnes teritorijas aptuveni 2,5 km attālumā atrodas apdzīvota vieta Rūzori, bet Mērdzenes ciems 5 km attālumā. Savukārt uz dienvidrietumiem no atradnes aptuveni 1,5 km attālumā atrodas pamesta apdzīvota vieta Kausiniki, bet uz austrumiem no atradnes aptuveni 1,5 km attālumā atrodas pamesta apdzīvotā vieta Kreiči.

Atbilstoši ziņojumā norādītajam tuvākā derīgo izrakteņu ieguves vieta, kurā patlaban tiek veikta dolomīta ieguve, ir atradne „Baravikas” Mērdzenes pagastā, kas atrodas pie apdzīvotas vietas Rūzori starp Straujas upi un autoceļu. Iedzīvotāji gan ietekmes uz vidi sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā, gan darba ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā norādīja, ka jau tagad karjera „Baravikas” darbības rezultātā akās ir izzudis ūdens un no karjera Straujas upē tiek novadīti neattīrīti karjera ūdeņi. Aptuveni 2 km uz ziemeļaustrumiem no derīgo izrakteņu ieguvei paredzētās teritorijas atrodas atradne „Vasariņas” un aptuveni 0,5 km uz ziemeļiem atrodas atradne „Dekterlauki”, kuros dolomīta ieguve vēl nav uzsākta.

Atbilstoši Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes sniegtajai informācijai (2010.gada 5.februāra vēstule nr. 4-10.-2./143) patlaban arī karjerā „Baravikas” netiek veikta derīgo izrakteņu ieguve.

Aptuveni 2,5 km uz austrumiem no dolomīta ieguvei paredzētās teritorijas atrodas Latvijas NATURA 2000 Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija - dabas liegums „Kreīču purvs” (B, LV0519100), kas izveidots īpaši aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzībai. Paredzētās darbības vieta atrodas apmēram 9 km attālumā no Latvijas Republikas kopīgās robežas ar Krievijas Federāciju.

Atbilstoši ziņojumam pievienotajam 2009.gada 4.novembra Lauku atbalsta dienesta Austrumlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes atzinumam zemes īpašums „Ločukrosti” izvietots meliorācijas objektā Nr.914 (Kreiči). Saskaņā ar Lauku atbalsta dienesta Austrumlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes sniegto informāciju, īpašumā kopumā ir 44,33 ha meliorētas zemes, no tās 15,25 ha nosusināti ar drenāžu. Saskaņā ar ziņojumam pievienoto Meliorācijas pasē ietverto informāciju zemes īpašumā „Ločukrosti” ietilpst 552 m labā krasta un 778m kreisā krasta valsts nozīmes ūdensnotekas, 250 m koplietošanas ūdensnotekas, 4800 m pārējie grāvji, 8620 m drenāžas, viena drenu aka un 7 iztekas. Meliorācijas pasē noteiktas arī pamatprasības meliorācijas sistēmas uzturēšanai, kā arī 10 m platas virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas gar valsts nozīmes ūdensnoteku Ločupīte un novadgrāvi N-2 .

Paredzētās darbības teritorija atrodas Mērdzenes pagasta līdzenuma daļā, zemes virsmas augstuma atzīmes mainās intervālā no 106m v.j.l. līdz 113m v.j.l. un pazeminās virzienā no ziemeļiem uz dienvidaustrumiem un dienvidrietumiem. Ziņojumā sniegta informācija, ka kopumā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā akceptētā atradnes „Ločukrosti” platība ir 66,85 ha, kur kopumā apstiprināti 1196,7 tūkstoši m<sup>3</sup> A kategorijas derīgā izrakteņa krājumi un 22530,7 tūkstoši m<sup>3</sup> N kategorijas derīgā izrakteņa krājumi. Ieguvei paredzētā teritorijā 9,89 ha platībā aprēķināti 1196,7 tūkstoši m<sup>3</sup> A kategorijas dolomīta krājumu un 2254,9 m<sup>3</sup> N kategorijas derīgā izrakteņa krājumu un 56,96 ha platībā aprēķināti 20275,8 m<sup>3</sup> N kategorijas derīgā izrakteņa krājumu.

Dolomīta krājumu slāņkopu veido augšdevona Daugavas un Salaspils svītu nogulumi ar dažādas stiprības dolomītu. A kategorijas dolomīta slāņa biezums atradnes teritorijā mainās no 10,7 m līdz 13,0 m (vidēji 12,1 m). Zem A kategorijas dolomīta ieguloša N kategorijas dolomīta slāņa biezums mainās no 20,4 m līdz 26,2 m (vidēji 22,8 m). N kategorijas dolomīta slāņa biezums pārējā atradnes teritorijā mainās no 34,3m līdz 37,4m (vidēji 35,2m). Kvartāra nogulumu biezums atradnes teritorijā mainās no 2 līdz 4,3 m. SIA „Dolomīts Latvija” dolomītu plāno iegūt visā aprēķinātā A un N kategorijas krājumu robežās. Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju, dolomīta atradnes izstrāde tiek plānota trīs etapos un trīs kāplēs (kāples augstums vidēji 7m –10 m):

1.etapā – derīgā izrakteņa ieguve plānota apstiprināto A kategorijas krājumu robežās, 9,89 ha platībā vienā kāplē.

2.etaps – derīgā izrakteņa ieguves karjera paplašināšana N kategorijas krājumu teritorijā Ločupītes kreisajā krastā (aptuveni 32 ha), kā arī N kategorijas krājumu ieguve zem A kategorijas krājumiem. Otrajā etapā plānots ierīkot vēl divas kāples, katru aptuveni 10 m augstu, sasniedzot trešās kāples pamatnē Augšdevona Salaspils horizonta nogulumus. Trešo kāpli plānots ierīkot tā, lai ūdens sateces baseina pamatne atrastos virs Salaspils horizonta pamatnē esošā ūdeni vāji caurlaidīgā merģeļu un mālu slāņa, tādējādi novēršot tiešas hidrodinamiskās saistības ar Pļaviņu ūdens horizontu izveidošanos.

3.etaps – derīgā izrakteņa ieguves karjera paplašināšana atradnes „Ločukrosti” dienvidu daļā (Ločupītes labajā krastā). Ieguves vietu plānots paplašināt par aptuveni 22 ha aprēķināto krājumu robežās, derīgā izrakteņa ieguvī veicot trijās kāplēs.

Ziņojumā norādīts, ka ieguves padziļināšana zem A kategorijas krājumu ieguluma N kategorijas krājumu robežās iespējama tikai pēc A kategorijas krājumu ieguves laikā veiktā pazemes ūdens monitoringa rezultātu analīzes, ja pazemes ūdens līmeņa

pazeminājums augšdevona Daugavas ūdens horizontā nav radījis ūdens līmeņa pazemināšanos, kas pārsniedz esošās meliorācijas sistēmas radīto ūdens līmeņa pazeminājumu īpaši aizsargājamās teritorijas dabas lieguma „Kreiču purvs” teritorijā. Ziņojumā sniegta informācija, ka 1. ieguves etapa laikā jāizvērtē iespēju izbūvēt jaunu vietējas nozīmes autoceļu gar atradnes rietumu robežu, lai 2. un 3. etapā iespējams veikt derīgo izrakteņu ieguvī vienlaidus platībā, bet 2. etapa darbu laikā jāizstrādā projekts meliorācijas sistēmas rekonstrukcijai, novadot esošo meliorācijas noteku – Ločupīti pa atradnes teritorijas austrumu malu, kā arī rekonstruējot ar to saistīto un atradnes teritorijas dienvidaustrumu daļā atrodošos meliorācijas sistēmu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumā norādīts, ka plānotajā dolomīta ieguves tehnoloģiskajā procesā ietilpst:

- dolomīta irdināšana ar spridzināšanas metodi, izmantojot dinamītu, kombinējot to ar mehānisko irdināšanu (ar ekskavatoru) plaisaino iežu iegulumu zonās;
- dolomīta ieguve ar kausa ekskavatoru;
- dolomīta apstrāde - drupināšana, šķirošana un skalošana - un novietošana krautnēs.

Ziņojumā apskatīti dolomīta ieguves alternatīvi tehnoloģiskie risinājumi, izvērtējot dolomīta ieguves atklātā karjerā izmantojamās tehnoloģiskos paņēmienus:

- spridzināšana izmantojot dinamītu;
- spridzināšana ar mikrosprādzienu palīdzību;
- spridzināšana ar lēngaitas spiediena pārkritienu;
- irdināšanas tehnoloģijas (ar ekskavatoru vai ar speciālās irdināšanas uzgaļiem (hidroāmuru));
- dolomīta izzāģēšana ar cietmetāla ķēdes zāģiem.

Ziņojumā norādīts, ka izanalizējot iespējamās dolomīta ieguves tehnoloģijas un to radītas iespējamās ietekmes, kā arī ekonomiskos faktorus, karjera izstrādē paredzēts izmantot spridzināšanu ar dinamītu un pēc tam ar ekskavācijas metodi. Ziņojumā netiek prognozēta spridzināšanas darbu būtiska negatīva ietekme uz apkārtējo vidi, vai iedzīvotāju dzīves apstākļiem un autoceļa Mērdzene – Čeri (V 534) kvalitāti.

Dolomīta ieguve paredzēta visu gadu, darba dienās, 8 stundas dienā. Gadā paredzēts iegūt līdz 250000 m<sup>3</sup> jeb 660000 t dolomīta, ieguvī veicot 20 gadus. Iegūto dolomītu ar automašīnām paredzēts nogādāt līdz apstrādes iekārtām (drupināšanas – šķirošanas komplekss, mazgāšanas un šķirošanas komplekss), kuras plānots izvietot bijušo Čeru (Čieru) māju teritorijā, kas atrodas karjera teritorijas ziemeļaustrumu malā. Lai iegūtu kvalitatīvu šķembu materiālu, karjerā iegūto materiālu nepieciešams atbilstoši apstrādāt – drupināt, šķirot (frakcionēt), atsevišķos gadījumos mazgāt un atkal šķirot. Skalošanu paredzēts veikt līdz 5 stundām dienā, 120 dienas gadā. Atbilstoši ziņojumā norādītajam gadā plānots saražot līdz 30000 m<sup>3</sup> skalotu dolomīta šķembu. Tālāk sašķirotu materiālu ar automobiļiem paredzēts aiztransportēt uz uzkrāšanas laukumiem. Uzkrāšanas laukumi paredzēti 7000 m<sup>3</sup> gatavā materiāla uzglabāšanai. Ziņojumā norādīts, ka plānots ražot šādu šķembu un atsiju materiālu - rupjo šķembu frakcijas: 63 – 125 mm; 32 – 63 mm; 16 – 22 mm; 8 – 16 mm; 4 – 8 mm; Smalkne: 0 -8 mm; 0 -4 mm, šķembu drumsļas: 0 -125 mm; 0 - 90 mm; 0 – 63 mm; 0- 45 mm; 0 - 32mm; 0 - 22mm un atsijas.

Karjera tehnikas (drupināšanas, šķirošanas un mazgāšanas iekārtu un sūkņu) nodrošināšanai ar elektroenerģiju ir nepieciešama jaunas elektrolīnijas (aptuveni 500 m) būvniecība no esošā AS „Latvenergo” transformatora. Ziņojumā norādīts, ka elektrolīnija tiks projektēta un būvēta, saskaņojot ar AS „Latvenergo” un atbilstoši tās izsniegtajiem nosacījumiem un prasībām. Tā kā nav pieļaujama sūkņu darbības pārtraukšana, karjerā plānots izvietot arī alternatīvu enerģijas avotu – dīzeļģeneratoru. (nepieciešamā jauda 1 MW).

Paredzēts, ka maksimāli no karjera vienas dienas laikā tiks turp – atpakaļ izvestas 37 autokravas ar iegūto materiālu. Gatavās produkcijas transportēšanai, pirms ieguves darbu uzsākšanas, karjera teritorijas sagatavošanas laikā, plānots daļēji izbūvēt jaunu un daļēji rekonstruēt esošo pašvaldības ceļu, lai savienotu atradnes teritoriju un autoceļu P49 Kārsava – Ludza – Ezernieki, transporta plūsmu novirzot tā, lai netiktu skarts Mērdzenes ciems un apdzīvotā vieta Rūzori. Kopējais pievedceļa garums plānots aptuveni 5,3 km, no tiem aptuveni 900 m izbūvējami no jauna. Jaunbūvējamais ceļa posms šķērsos meža zemi, kas ir VAS „Latvijas Valsts Meži” valdījumā un atrodas daļēji uz meliorētām augsnēm (šķērsos arī divus meliorācijas grāvjus). Ziņojumā sniegta informācija, ka šo meža nogabalu veido jauktu koku slapjš mežs, valdošās sugas - bērzs, melnalksnis un apse, bet pameža krūmāju veido ievas un lazdas. Meža nogabalā patlaban nav noteikti mikroliegumi vai īpaši aizsargājami meža iecirkņi. Grāvju šķērsojuma vietās plānots izbūvēt atbilstoša diametra caurtekas. Savukārt rekonstruējamais autoceļš šķērsos pārmitru teritoriju un veido nosacītu ūdensšķirtni. Autoceļš tiek plānots ar divām braukšanas joslām, grunts segumu un meliorācijas grāvjiem katrā ceļa malā. Ceļa būvniecībā un ekspluatācijas gaitā veicamajos remonta darbos maksimāli tiks izmantots karjera sagatavošanas laikā iegūtais materiāls, tai skaitā dolomīta šķembas no ūdens sateces un nostādināšanas baseinu izbūves. Birojs vērš uzmanību uz faktu, ka grunts ceļa izmantošana lieljaudas tehnikai ir nepiemērota un noteikti veicama ceļa nestspējas pastiprināšana.

Šķirošanas – mazgāšanas iekārtai nepieciešamā ūdens apgādei karjerā paredzēts izveidot pakavveida dīķi ūdens ņemšanai ar kopējo platību 0,1 ha, dziļumu 2 m un kopējo tilpumu 2000 m<sup>3</sup>. Dīķis nebūs savienots ar meliorācijas sistēmu un tam nebūs noteces virszemes ūdens objektos. Dolomīta skalošanai tehnoloģiskajā procesā paredzēts izmantot slēgtu ūdens izmantošanas ciklu – mazgāšanas iekārta novietota starp abiem dīķa galiem, ūdens mazgāšanas procesā tiek ņemts vienā dīķa galā, bet novadīts otrā. Ziņojumā sniegta informācija, ka pie plānotā šķembu skalošanas apjoma, gadā veidosies 3000 līdz 4000 m<sup>3</sup> suspendētās vielas. Ražošanas notekūdeņus pēc to attīrīšanas 2 - 3 nosēddīķos, kurus plānots izvietot atradnes austrumu daļā ārpus Ločupītes aizsargjoslas, paredzēts novadīt meliorācijas novadgrāvī Ločupīte atradnes austrumdaļā, bet pēc tam Straujas upē. Atradnes „Ločukrosti” un tai piegulošajā teritorijā virszemes ūdeņi ir saistīti hidrauliski ar gruntsūdens horizontu. Savukārt hidrauliskā saistība starp virszemes ūdeņiem un Daugavas ūdens horizontu ir vājāka, taču sausajā gadalaikā, kad būtiski krītas gruntsūdens līmenis, Rītupe, Straujas upe, Ločupīte, Silagaiļu strauts, maģistrālie meliorācijas grāvji un lielie meliorētie apgabali daudzviet papildinās arī no Daugavas ūdens horizonta.

Daugavas ūdens horizonts atradnes teritorijā ir hidroģeoloģiski saistīts ar gruntsūdens horizontu un šī teritorija ir uzskatāma par lokālu Daugavas ūdens horizonta barošanās vietu. Daugavas ūdens horizonta hidrauliskā saistība ar Pļaviņu ūdens horizontu ir apgrūtināta, jo tos atdala ap 10 m biezs Salaspils svītas sprostslnānis. Plānotā karjera

teritorijā gruntsūdens iegul 1,0 m līdz 4,2 m dziļumā no zemes virsmas, līdz ar to būs nepieciešama gruntsūdens atsūkņēšana. Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju, ūdens atsūkņēšanas rezultātā ap karjeru izveidosies depresijas piltuve ar maksimālo rādiusu pie maksimālā izstrādes dziļuma vairāk kā 5 km. Karjera teritorijā Daugavas ūdens horizonta pjezometriskais līmenis pazemināsies par 27 m, bet Pļaviņu ūdens horizontā 1 - 4 m. Vadoties no modelēšanas rezultātiem pie maksimāliem karjera izmēriem Daugavas ūdens horizonta līmenis Kreiču purva teritorijā pazemināsies par 1 – 4 m.

Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju:

- izstrādājot karjeru A kategorijas krājumu robežās, 9,89 ha platībā, ar vienu kāpli līdz atzīmei 92 m v.j.l., ūdens atsūkņēšanas rezultātā ap karjeru izveidosies depresijas piltuve ar rādiusu aptuveni 3 km.
- izstrādājot karjeru 30 ha platībā trīs kāplēs līdz 80 m v.j.l., ūdens atsūkņēšanas rezultātā ap karjeru izveidosies depresijas piltuve ar rādiusu vairāk kā 4 km. Kreiču purva teritorijā Daugavas ūdens horizonta līmenis pazemināsies par 1 – 2 m, bet Pļaviņu ūdens horizontā 1 - 2 m.
- izstrādājot karjeru 65 ha platībā trīs kāplēs līdz 80 m v.j.l., ūdens atsūkņēšanas rezultātā ap karjeru izveidosies depresijas piltuve ar rādiusu vairāk kā 5 km. Kreiču purva teritorijā Daugavas ūdens horizonta līmenis pazemināsies par 1 – 4 m, bet Pļaviņu ūdens horizontā 1 - 2 m.

Plānotā karjera ietekmes zonā atradīsies 3 ūdensapgādes urbumi (DB 18279, DB 18556 un DB 18557). Ziņojumā norādīts, ka urbumu izmantošanas iespēja netiks apdraudēta, jo nepieciešamības gadījumā iespējams palielināt dziļsūkņu uzstādīšanas dziļumu. Karjera izstrādes rezultātā akā ūdens izsīks viensētā „Odumi” un potenciāli apdraudēta būs mājas „Kreiči” aka. Pirms darbu uzsākšanas sadarbībā ar īpašniekiem jāapseko visi plānotās dolomīta izstrādes depresijas piltuves zonā esošie ūdens apgādes avoti, jānomēra un dokumentāli jāfiksē aku dziļums un ūdens līmenis. Atbilstoši ziņojumā norādītajam paredzēta arī apdzīvotas vietas Rūzori aku apsekošana. Ja paredzētās darbības rezultātā tiek traucēta ūdens apgāde, tad paredzētās darbības ierosinātajam jānodrošina pasākumi, lai nepasliktinātu objekta ietekmes zonā esošo māju un objektu ūdens apgādi, nepieciešamības gadījumā padziļinot akas vai veicot citus atbilstošus pasākumus.

Ziņojumā sniegta informācija, ka uz dabas liegumu „Kreiču purvs”, tā ekoloģiskajām funkcijām un dabas vērtībām negatīvu ietekmi varētu atstāt atradnes izstrādes laikā veiktā pazemes ūdens līmeņa pazemināšana Daugavas ūdens horizontā, gadījumā, ja vertikālās pārteses rezultātā tiktu pazemināts purva ūdens līmenis.

Ziņojumā sniegta informācija, ka, lai izvērtētu iespējamo derīgo izrakteņu ieguves laikā veiktās pazemes ūdens līmeņa pazemināšanas ietekmi uz dabas lieguma „Kreiču purvs” hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, ietekmes uz vidi novērtējuma procesā tika veikta teritorijas hidroģeoloģisko apstākļu matemātiskā modelēšana. Modelēšanas rezultāti uzrāda, ka purva teritorijā, veicot ieguvi visā atradnes teritorijā un līdz aprēķinātajam krājumu ieguluma dziļumam, iespējama Daugavas ūdens horizonta pjezometriskā līmeņa pazemināšanās par 1 m – 4 m, taču nav iespējama Daugavas svītas iežu nosusināšanās. Ziņojumā norādīts, ka kūdras slāņa pussaistīto ūdeņu režīmu nosaka

lielākoties nokrišņu un iztvaikošanās režīms, nevis paguļošo spiedienūdeņu horizontu līmeņu režīms un, ka purva nogulumus no Daugavas svītas nogulumiem atdala līdz 10 m biezs ūdens vāji caurlaidīgo nogulumu slānis, kuru veido morēnas smilšmāli, vietām arī sapropelis un Katlešu svītas aleirolīti un māli, ko apstiprina arī augstākas gruntsūdens un purva ūdens līmeņu atzīmes Kreiču purvā, salīdzinot ar statisko Daugavas ūdens horizonta līmeņu atzīmēm. Ziņojumā tiek secināts, ka Daugavas ūdens horizonta pjezometrisko līmeņu pazeminājums nevar jūtami ietekmēt purva gruntsūdeņu līmeņu režīmu un nav iespējama pastiprināta purva ūdeņu lejupejošā filtrācija, kā rezultātā varētu mainīties purva hidroloģiskais režīms un pazemināties purva ūdens līmenis. Tā kā purvu no atradnes teritorijas atdala arī Ločupīte un citi meliorācijas grāvji, nav prognozējama ietekme uz to teritoriju hidroloģisko režīmu, gruntsūdens līmeni un drenāžas apstākļiem, kas atrodas Ločupītes labajā krastā lejpus karjera ūdeņu novadīšanas vietai, kā arī nav iespējama tieša gruntsūdeņu notece karjerā no teritorijas starp Ločupīti un Kreiču purvu. Novadot karjera ūdeņus Ločupītē, tiks uzturēts augsts ūdens līmenis šajā meliorācijas sistēmas objektā, tādējādi samazinot meliorācijas sistēmas ietekmi uz purvu.

Ziņojumā norādīts, ka karjera izstrādes rezultātā netiek prognozēta purva ūdens līmeņa pazemināšanās un purva hidroloģisko apstākļu izmaiņas un ziņojuma autori uzskata, ka paredzētā darbība ir atbilstoša Likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.panta (5) daļā noteiktajam, jo tā negatīvi neietekmēs īpaši aizsargājamās dabas teritorijas NATURA 2000 „Kreiču purvs” ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.”

Ziņojumā sniegta informācija, ka karjerā atsūkņēto ūdeņu novadīšana, kā arī depresijas piltuve ietekmēs Straujas upes un Ločupītes hidroloģisko režīmu. Prognozēts, ka hidroloģiskā režīma izmaiņas sagaidāmas Ločupītē tieši pirms un pēc karjerā atsūkņētā ūdens novadīšanas vietas, Straujas upes – tieši pirms un pēc Ločupītes ieteces. Pie maksimāliem karjera izmēriem būs jāatsūkņē līdz 110 tūkst. m<sup>3</sup>/d, taču 14 tūkst. m<sup>3</sup>/d no tiem infiltrēsies Ločupītes lejtecē un atgriezīsies atpakaļ karjerā. Šis process no vienas puses palielinās atsūkņējamo ūdeņu apjomus, taču samazina depresijas piltuves izplatību ziemeļu virzienā. Ziņojumā norādīts, ka novērtējums ir provizorisks, jo hidroģeoloģiskajā modelī aprēķinātie infiltrācijas apjomi ir atkarīgi no Ločupītes dibennogulumu un kvartāra nogulumu caurlaidības. Ločupītes hidroloģiskais režīms pilnīgi mainīsies un pirms karjera ūdeņu novadīšanas vietas upe izzūs vai tajā būs stāvošs ūdens, izņemot sniega kušanas un intensīvu lietu periodus, taču upes lejtecē tiks nodrošināts pastāvīgs, arī mazūdens laikā, par 730% paaugstināts caurplūdums, kura lielums būs identisks atsūkņētā pazemes ūdeņu apjomiem, tas ir dabiskie virszemes ūdeņi tiks pilnīgi aizvietoti ar pazemes ūdeņiem. Ziņojumā norādīts, ka šobrīd Ločupīte ir maģistrālais meliorācijas grāvis ar zemu dabas vērtību un, ka karjera izmantošanas laikā tā kalpos kā novadgrāvis atsūkņēto pazemes ūdeņu novadīšanai Straujas upē.

Ziņojumā prognozēts, ka Straujas upē sagaidāmas hidroloģiskā režīma izmaiņas tieši pirms Ločupītes, gada vidējais upes caurplūdums samazināsies apmēram par trešdaļu, taču minimālais sanitārais caurplūdums saglabāsies arī mazūdens periodā. Saistībā ar pazemes ūdeņu daļas samazināšanos upes ūdens bilancē, neredz pazemināsies sausnes saturs, cietība, hidroģēnkarbonātu un kalcija koncentrācija, kā arī neredz paaugstināsies virszemes izcelsmes ingredientu koncentrācija (slāpekļa un fosfora

savienojumi, organiskās skābes), laika periodā līdz pirmajiem pavasara plūdiem paaugstināsies upes ūdeņu duļķainība, jo palielināsies straumes ātrums Straujas upē un iespējama Ločupītes krastu izskalošanās. Ziņojumā norādīts, ka pirms karjera ūdeņu atsūkņēšanas nepieciešams attīrīt Ločupītes gultni un Ločupītei pieguļošo Straujas upes gultni. Prognozēts, ka palielinoties pazemes ūdeņu daļai upes ūdens bilanci, paaugstināsies hidroģenkarbonātu, kalcija un magnija koncentrācija un pazemināsies biogēno elementu (slāpeklis, fosfors, fulvoskābes un taukskābes) koncentrācija, bet dzelzs koncentrācija upes ūdenī nepaaugstināsies. Ziņojumā netiek prognozēta paredzētās darbības būtiska ietekme uz Straujas upes ekosistēmu, noteces apstākļiem un hidroloģisko režīmu.

Karjerā strādājošo vajadzībām paredzēts iegādāties konteineru tipa vagoniņus. Darbinieku vajadzībām nepieciešamo dzeramo ūdeni paredzēts pievest šim nolūkam paredzētās tvertnēs. Sanitāri higiēniskajām vajadzībām (tualetēm un dušām) plānots izmantot ūdeni no Čeru mājas akas, to iepriekš iztīrot un ierīkojot sūkņu cauruļvadu ūdens apgādes sistēmu, bet veidojošos komunālos notekūdeņus paredzēts savākt zemē ierīkotā hermētiskā sadzīves notekūdeņu savākšanas tilpnē un slēgt līgumu par to regulāru izvešanu uz Mērdzenes ciema attīrīšanas iekārtām. Par karjera izstrādē izmantojamās tehnikas remontu un tehnisko apkopi ir paredzēts noslēgt līgumus ar servisa uzņēmumiem, kas arī nodrošina remonta darbu laikā radušos atkritumu savākšanu un nodošanu apsaimniekošanai. Sadzīves atkritumu apsaimniekošanai paredzēts izvietot konteinerus, kā arī noslēgt līgumu ar atkritumu apsaimniekošanas organizāciju. Karjerā pie autoceļa Rūzori – Čeri plānots izvietot pārvietojamu degvielas noliktavu. Paredzētās darbības teritorijā nav plānots uzglabāt motoreļļu, nepieciešamības gadījumā to piegādās fasētu. Savukārt dīzeļdegvielu plānots uzglabāt speciāli aprīkotā tilpnē (līdz 20m<sup>3</sup> lielā cisternā) un atbilstoši aprīkotā vietā tehnoloģiskā laukuma teritorijā. Degvielas noliktavas teritorijā paredzēts izveidot pretinfiltrācijas segumu. Pa laukuma perimetru paredzēts ierīkot notekrenes, pa kurām pārlijušus naftas produktus novadīs uz zemē ieraktām savācējtvertnēm. Nepieciešamības gadījumā šo tvertņu saturs tiks izsūkņēts un nodots apsaimniekošanai licencētam komersantam. Tehnoloģiskajā laukumā būs pieejami arī sorbējošie materiāli, tai skaitā paklājiņu veidā, lai nepieļautu degvielas nokļūšanu vidē degvielas cisternas vai tehnisko līdzekļu uzpildes laikā.

Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā norādīto, karjera tiešā tuvumā neatrodas valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi. Tuvākais kultūrvēsturiskais piemineklis Mērdzenes karātavu kalns atrodas vairāk kā 5 km attālumā un Sileniku pilskalns – 7 km attālumā uz ziemeļrietumiem, bet Pušmucovas katoļu baznīca – 7 km attālumā uz dienvidrietumiem no atradnes teritorijas.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautais paredzētās darbības gaisu piesārņojošo vielu (cietās daļiņas PM<sub>10</sub>, NO<sub>x</sub>, CO) izkliedes modelēšanas aprēķins no darbībām karjerā liecina, ka normatīvos noteiktās robežvērtības karjeram tuvāko dzīvojamo māju apkārtnē netiks pārsniegtas. Putekļu izplatības ierobežošanai nepieciešamības gadījumā jāmitrina visi ražošanas iecirkņi un iekšējie autoceļi. Karjerā izmantojamo mehānismu radītā trokšņa modelēšanas aprēķini liecina, ka normatīvos noteiktās vides trokšņa dienas robežvērtības mazstāvu apbūves teritorijās var tikt pārsniegtas līdz 120m, bet nakts robežvērtības līdz 300 m no karjera teritorijas robežas. Ņemot vērā dzīvojamo māju attālumu no atradnes teritorijas, karjera darbības laikā un



gatavās produkcijas transportēšanas rezultātā netiek prognozēta akustiskā trokšņa normatīvos noteiktās robežvērtības pārsniegšana dzīvojamo māju apkārtnē.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros 2009.gada 16.oktobrī, veģetācijas perioda beigās, tika apsekota paredzētās darbības un tai pieguļošā teritorija. Ziņojumam pievienotajā augu sugu un biotopu ekspertes Ievas Roves atzinumā norādīts, ka:

- pētāmajā platībā nav konstatēti biotopi, kas iekļauti Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumos Nr. 421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” Latvijā un Eiropā apdraudētu un retu biotopu sarakstā;
- pētāmajā platībā nav konstatētas īpaši aizsargājamas augu sugas, kas iekļautas Ministru kabineta 2000.gada 14.novembra noteikumos Nr. 396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” īpaši aizsargājamo sugu sarakstā;
- teritorijā, nelielu fragmentu veidā ir saglabājušies dabiski, neielaboti zālāji, kas pieskaitāmi pie bioloģiski vērtīgajiem zālājiem (BVZ).
- sekundārajiem, jauktu koku mežu fragmentiem uz lauksaimniecības zemēm arī piemīt bioloģiska vērtība, bet augu sugu un biotopu novērtēšanas laikā tie nav pieskaitāmi ne potenciāli dabiskiem meža biotopiem, ne dabiskiem meža biotopiem, nedz vērtējami kā īpaši aizsargājams biotops. Eksperte konstatē, ka vecākas kokaudzes ar augstāku bioloģisko vērtību ir nocirstas.

Eksperte rekomendē plānojot teritorijas attīstību, iespēju robežās plānot un ierīkot apstādījumus, tā, lai iespēju robežās saglabātu bioloģiski vērtīgās pļavas un nelielo, vecāka meža fragmentu, kā arī saglabāt platības ar bioloģiskajai daudzveidībai augstāku potenciālu.

Būtiskākās dolomīta ieguves atradnē „Ločukrosti” prognozējamās ietekmes uz vidi saistāmas ar karjera ūdeņu atsūkņēšanu un tās izsauktajām teritorijas un apkārtnes hidrodinamisko apstākļu izmaiņām. Ņemot vērā ar karjera ierīkošanu un darbību saistītās darbības raksturu un prognozējamās hidroģeoloģiskās un hidroloģiskās izmaiņas, tiek plānots veikt karjerā atsūkņējamo ūdeņu apjomu un kvalitātes mērījumus, Straujas upes caurplūduma un ūdens kvalitātes novērojumus, Daugavas ūdens horizonta pjezometrisko līmeņu novērojumus, Kreiču purva ūdens un gruntsūdens līmeņu novērojumus. Karjera ietekmes uz pazemes ūdeņiem novērošanai paredzēts ierīkot četrus urbumus Daugavas ūdens horizonta pjezometriskā ūdens līmeņa novērojumiem, kartē norādot aptuvenās ietveramās monitoringa veikšanas vietas. Ziņojumā norādīts, ka urbumu vietas tiks precizētas pēc vienošanās ar zemes īpašniekiem. Lai savlaicīgi varētu konstatēt gruntsūdens līmeņa izmaiņu ietekmi uz apkārtnes ekosistēmām un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām Kreiču purva gruntsūdeņu līmeņu režīma kontrolei, paredzēts ierīkot vienu seklu - līdz 5 m dziļu urbumu ar filtru kūdras slānī. Gruntsūdeņu līmeņu mērījumus paredzēts veikt sinhroni ar atbilstošiem Daugavas ūdens horizonta novērojumiem. Birojs uzskata, ka viena urbuma ierīkošana varētu būt nepietiekoša reprezentatīvu datu iegūšanai.

Vides pārraudzības valsts birojs, pamatojoties uz izvērtētās dokumentācijas analīzi, secina, ka:

- dolomīta ieguve paredzēta agrāk neizmantotā atradnē „Ločukrosti”, zemes īpašuma „Ločukrosti” divos zemes gabalos (kopplatība 68,12 ha) atradnes

izpētes laukums ir 68,12 ha, akceptētā atradnes „Ločukrosti” platība ir 66,85 ha, dolomītu plānots iegūt 55,82 ha platībā;

- atbilstoši spēkā esošajam Mērdzenes pagasta teritorijas plānojumam teritorijas, kurā paredzēta karjera izveide, noteiktā (atļautā) izmantošana ir derīgo izrakteņu ieguves teritorija;
- derīgā izrakteņa krājumi atrodas zem pazemes ūdens līmeņa un nepieciešama to atsūkņošana;
- dolomīta slāņa irdināšanai paredzēts izmantot spridzināšanas metodi, kombinējot to ar mehānisko irdināšanu (ar ekskavatoru) plaisaino iežu ieguluma zonās; netiek prognozēta spridzināšanas darbu būtiska negatīva ietekme uz apkārtējo vidi, iedzīvotāju dzīves apstākļiem un autoceļa Mērdzene – Čeri (V 534) kvalitāti;
- dolomīta ieguvi paredzēts veikt 3 etapos, darba dienās 8 stundas dienā, gadā paredzēts iegūt līdz 250 tūkst. m<sup>3</sup> dolomīta, ieguvi veicot vismaz 20 gadus (vidēji viens etaps varētu ilgt 4 līdz 8 gadus), taču tas atkarīgs no tirgus pieprasījuma;
- pirmajā etapā derīgā izrakteņa ieguve plānota apstiprināto A kategorijas krājumu robežās, 9,89 ha platībā vienā kāplē līdz atzīmei 92 m v.j.l., otrajā etapā plānota derīgā izrakteņa ieguves karjera paplašināšana N kategorijas krājumu teritorijā Ločupītes kreisajā krastā (aptuveni 32 ha), kā arī N kategorijas krājumu ieguve zem A kategorijas krājumiem trīs kāplēs, trešajā etapā plānota derīgā izrakteņa ieguves karjera paplašināšana atradnes „Ločukrosti” dienvidu daļā (Ločupītes labajā krastā) par aptuveni 22 ha aprēķināto krājumu robežās, derīgā izrakteņa ieguvi veicot trīs kāplēs;
- maksimāli no karjera vienas dienas laikā plānots izvest turp atpakaļ 37 autokravas ar iegūto materiālu;
- karjeram paredzētās teritorijas tuvākajā apkārtnē nav sabiedrisko ēku un nozīmīgu lauksaimniecības objektu, tuvākā dzīvojamā māja „Odumi” atrodas vairāk kā puskilometra attālumā no karjera teritorijas, neapdzīvotas mājas Kausinikos un Kreičos 1,5 km attālumā, apdzīvota vieta Rūzori aptuveni 2,5 km attālumā, bet Mērdzenes ciems 5 km attālumā;
- aptuveni 2 km uz ziemeļrietumiem no plānotā karjera „Ločukrosti” atrodas karjers „Baravikas”, bet aptuveni 2 km uz ziemeļaustrumiem no derīgo izrakteņu ieguvei paredzētās teritorijas atrodas atradne „Vasariņas” un aptuveni 0,5 km uz ziemeļiem atrodas atradne „Dekterlauki”, kuros dolomīta ieguve vēl nav uzsākta;
- karjera darbības rezultātā normatīvos noteiktās cietās daļiņas PM<sub>10</sub> robežvērtības karjeram tuvāko dzīvojamo māju apkārtnē atbilstoši modelēšanas rezultātiem netiks pārsniegtas, kā arī netiek prognozēti trokšņu normatīvu pārsniegumi;
- lai samazinātu putekļainību, nepieciešamības gadījumā tiks mitrināti visi ražošanas iecirkņi un iekšējie autoceļi;
- lai samazinātu putekļu un trokšņu emisijas ārpus karjera teritorijas, pa atradnes robežu plānots izveidot rekultivācijai uzglabājamās augsnes un atbērtņu vaļņus;
- paredzētās darbības ierosinātais paredz noslēgt ar VAS „Latvijas Valsts Meži” ceļa servitūta līgumu par meža autoceļa Perēkļi – Zuji un Kausinieki – Loči

lietošanu; dolomīta transportēšanai izvēlētajā maršrutā tiks veikta pievedceļa rekonstrukcija un jauna posma būvniecība. Esošu mikroliegumu vai īpaši aizsargājamu meža iecirkņu šajā meža teritorijā nav, taču sadarbībā ar meža apsaimniekotāju, plānotā pievedceļa trases projektēšanas gaitā plānots veikt meža inventarizāciju. Ja inventarizācijas gaitā tiks konstatēti īpaši aizsargājami biotopi vai sugas, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tiks pieņemti lēmumi par to aizsardzības nodrošināšanu;

- lai veiktu dolomīta ieguvi, nepieciešama pazemes ūdens līmeņa pazemināšana, kuras ietekme izplatīsies arī ārpus karjera teritorijas un, palielinoties izstrādes dziļumam un apjomam, pakāpeniski pieaugs. Izstrādājot karjeru, paredzams, ka sākotnēji atsūkņētais ūdens apjoms būs mazāks (aptuveni 40 tūkst. m<sup>3</sup> ūdens diennaktī) un tas palielināsies līdz aptuveni 110 tūkst. m<sup>3</sup> ūdens diennaktī palielinoties karjera dziļumam; atsūkņētā ūdens attīrīšanai ārpus karjera paredzēts izveidot nosēddīķu sistēmu (2 - 3 nosēddīķi), bet attīrītos ūdeņus plānots novadīt Ločupītē;
- karjerā iegūtos derīgos izrakteņus paredzēts skalot, šķirošanas – mazgāšanas iekārtai nepieciešamā ūdens apgādei karjerā paredzēts izveidot pakavveida dīķi, kurš nebūs savienots ar meliorācijas sistēmu un tam nebūs noteces virszemes ūdens objektos. Dolomīta skalošanai tehnoloģiskajā procesā paredzēts izmantot slēgtu ūdens izmantošanas ciklu – mazgāšanas iekārta novietota starp abiem dīķa galiem, ūdens mazgāšanas procesā tiek ņemts vienā dīķa galā, bet novadīts otrā;
- netiek prognozēta nozīmīga ietekme uz Ločupīti un Straujas upes ūdens kvalitāti un tās bioloģiskajiem resursiem saistībā ar paredzēto darbību, taču tiek prognozētas ievērojamas izmaiņas hidroloģiskajā režīmā;
- lai nodrošinātu atsūkņējamā karjera ūdens novadīšanu, pirms ūdens atsūkņēšanas uzsākšanas veicama esošās valsts meliorācijas notekas Ločupīte tīrīšana;
- atbilstoši noslēguma ziņojumā norādītajam, izstrādājot karjeru līdz 92 m v.j. l., depresijas piltuves rādiuss, kur Daugavas ūdens horizonta pjezometriskais līmenis pazemināšanās rezultātā pārsniegs vienu metru būs aptuveni 3 km, bet izstrādājot karjeru visā perspektīvā laukuma teritorijā līdz 80 m v.j.l., depresijas piltuves rādiuss, kur Daugavas ūdens horizonta pjezometriskais līmenis pazemināšanās rezultātā pārsniegs vienu metru, būs vairāk kā 5 km;
- gruntsūdens horizonts ir sporādiski izplatīts, jo gruntsūdens horizontu veido smilšainu nogulumu lēcas un starpslāņi vāji ūdeni caurlaidīgo morēnas smilšmālu un mālsmilts masīvā. Kopējā gruntsūdens plūsma vērsta Ločupītes un tās kreisajā krastā izveidotās meliorācijas sistēmas virzienā. Atradnes un tai piegulošajā teritorijā ir nozīmīgas dabīgas gruntsūdens līmeņa svārstības (1 m – 2 m), svārstību amplitūda un režīms ir tieši atkarīgi no atmosfēras nokrišņu daudzuma. Atradnes teritorijas un tuvākās īpaši aizsargājamās dabas lieguma „Kreiču purvs” gruntsūdens horizonti nav savstarpēji hidrodinamiski saistīti. Kā atradnes teritorijas, tā Kreiču purva rietumu daļas noteces apgabals ir Ločupīte. Purva teritoriju drenē arī Ločupītes kreisajā krastā, Čordānu un Kreiču strauta baseinā izveidotā meliorācijas sistēma;
- pazemes ūdeņu atsūkņēšanas rezultātā paredzētās darbības ierosinātajam jārēķinās ar nepieciešamību veikt papildus pasākumus to saimniecību ūdensapgādes nodrošināšanai, kurās varētu pazemināties ūdens līmenis akās. Līdz ar to līdz

darbības uzsākšanai karjerā ir jāapseko visas potenciālās depresijas piltuves zonā esošās akas, arī apdzīvotā vietā Rūzori, fiksējot to dziļumu un konstrukciju, kā arī nosakot statisko ūdens līmeni un īpatnējo debītu, kā arī savlaicīgi un regulāri nepieciešams nodrošināt monitoringa pasākumus iespējamo ietekmju kontrolei un nepieciešamo papildus pasākumu savlaicīgai veikšanai, nepieļaujot ūdens resursu izsīkšanu;

- karjera ekspluatācijas laikā plānots veikt regulārus mērījumus tuvākajos ūdens apgādes avotos Odumu un Čeru māju akās, kā arī tiks ierīkots papildus pazemes ūdens novērojumu urbumu tīkls atbilstoši pazemes ūdens monitoringa programmai, kas tiks saskaņota ar Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālo vides pārvaldi un Rāznas nacionālā parka administrāciju. Daugavas ūdens horizonta pjezometriskā ūdens līmeņa novērojumiem paredzēts ierīkot četrus urbumus, urbumu vietas saskaņojot ar zemes īpašniekiem, bet gruntsūdeņu līmeņu režīma kontrolei dabas liegumā „Kreiču purvs”, paredzēts ierīkot vienu seklu - līdz 5 m dziļu urbumu ar filtru kūdras slānī. Vides pārraudzības valsts birojs uzskata un Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrācijas vērtējumā norādīts, ka paredzētās darbības ietekmes novērtēšanai uz dabas liegumu „Kreiču purvs” nepieciešama detalizētāka monitoringa veikšana;
- paredzētās darbības un tai pieguļošajā teritorijā nav konstatētas īpaši aizsargājamās augu sugas un biotopi; karjera izstrādes rezultātā tiks nelielā platībā iznīcināti bioloģiski vērtīgi zālāji, taču to aizsardzība netiek uzskatīta par prioritāru;
- Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrācijas vēstulē norādīts, ka „izvērtējot pieejamos materiālus, izpētes un hidrodinamiskās modelēšanas rezultātus, nav prognozējams, ka dolomīta ieguve derīgo izrakteņu atradnē „Ločukrosti” varēt atstāt būtiski negatīvu ietekmi uz Natura 2000 dabas liegumu „Kreiču purvs”, tā integritāti un ekoloģiskajām funkcijām, vienlaikus izvirzot vairākas prasības monitoringa savlaicīgai un regulārai veikšanai, tā rezultātu analīzei un izmantošanai, lemjot par karjera izveides 2. un 3. etapu;
- vadoties no iepriekš minētās informācijas ziņojuma autori uzskata, ka paredzētā darbība ir atbilstoša likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.panta (5) daļā noteiktajam, jo tā negatīvi neietekmēs īpaši aizsargājamās dabas teritorijas NATURA 2000 „Kreiču purvs” ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem”.

Veiktās modelēšanas un izdarīto secinājumu kontekstā nepieciešams atzīmēt, ka arī pašā ziņojumā norādīts, ka monitoringa veikšana ir obligāts nosacījums paredzētās darbības veikšanai un ka tikai pēc rūpīga 1.etapa darba rezultātu izvērtējuma var tikt paplašināta paredzētās darbības ieguves vieta. Daugavas svītas dolomīta filtrācijas īpašības ir neviendabīgas pat samērā nelielā teritorijā, kā arī kopumā dolomīta filtrācijas koeficients ir liels, kas nosaka ievērojamus pieteces apjomus karjerā, kā arī norādīts, ka austrumu virzienā, tas ir dabas lieguma „Kreiču purvs” virzienā, tas ir augstāks.

Ziņojumā secināts, ka, lai arī sausajā gadalaikā, kad būtiski krītas gruntsūdens līmenis, ūdensteces, tajā skaitā Ločupīte un Straujas upe papildinās arī no Daugavas ūdens

horizonta un, ka veiktā hidroģeoloģisko apstākļu matemātiskā modelēšana uzrāda, ka ir paredzama gan Daugavas ūdens horizonta pjezometriskā līmeņa pazemināšanās, gan Pļaviņu ūdens horizonta pjezometriskā līmeņa pazemināšanās, dabas liegumu „Kreiču purvs” no atradnes teritorijas atdala vairāk kā 2 km attālums, Ločupīte un citi meliorācijas grāvji un ka Daugavas ūdens pjezometriskā līmeņa pazeminājums nevar jūtami ietekmēt purva gruntsūdeņu līmeņa režīmu un netiek prognozēta pastiprināta purvu ūdeņu lejupejoša filtrācija. Tas secināts ne vien ziņojumā, bet arī Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrācijas speciālistu vērtējumā, vienlaicīgi izvirzot virkni monitoringa nosacījumu, tajā skaitā attiecībā uz vairāku monitoringa vietu izveidi dabas lieguma „Kreiču purvs” teritorijā un regulāru monitoringa veikšanu, kā arī nepieciešamību regulāri iesniegt iegūtos monitoringa datus izvērtēšanai saistībā ar iespējamo ietekmi uz dabas liegumu „Kreiču purvs”, lai varētu lemt par turpmākajiem nosacījumiem atradnes tālākai izstrādei. Vides pārraudzības valsts birojs pilnībā pievienojas šādai Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrācijas nostādnei un papildus akcentē, ka saistībā ar iespējamo gruntsūdens līmeņa pazeminājumu jāņem vērā gan apkārtnē esošās mājas un to ūdens apgāde, gan salīdzinoši netālu esošā īpaši aizsargājamā dabas teritorija, dabas liegums „Kreiču purvs”, kura atrodas aptuveni 2,5 km attālumā. Tā kā atbilstoši Ministru kabineta 2003.gada 22.jūlija noteikumu Nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 16.1. un 16.7 punktam nedrīkst tikt negatīvi ietekmēti aizsargājamie biotopi un purvi un ņemot vērā iepriekš minēto, tajā skaitā depresijas piltuves izplatību, Vides pārraudzības valsts birojs uzskata, ka jautājums par N kategorijas krājumu dolomīta ieguvī zem A kategorijas krājumiem (2. un 3. kāple) un derīgā izrakteņa ieguves karjera paplašināšana N kategorijas krājumu teritorijā 2. un 3. etapā 1., 2. un 3.kāplē nekustamajā īpašumā “Ločukrosti” var tikt izskatīts tikai pēc pazemes ūdens līmeņu monitoringa, kas tiks veikti, izstrādājot 1. etapu, tas ir derīgā izrakteņa ieguve apstiprināto A kategorijas krājumu robežās, 9,89ha platībā, ar vienu kāpli, rezultātu apkopojuma un izvērtējuma. Paredzētās darbības ierosinātajam nepieciešamības gadījumā veicami papildus pasākumi normatīvo aktu prasību nodrošināšanai un ietekmes samazināšanai vai paredzētās darbības ierobežošanai, ja monitoringa rezultāti uzrāda iepriekš neprognozētu ietekmi uz dabas lieguma „Kreiču purvs” hidroģeoloģiskajām izmaiņām, tādējādi nepieļaujot ar tām saistīto dabas vērtību izmaiņas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā - dabas liegumā „Kreiču purvs”.

#### **4. Izvērtētā dokumentācija.**

- SIA „Dolomīts - Latvija” 2009.gada 24.augusta iesniegums ietekmes uz vidi novērtējumam un tam pievienotie materiāli - 23 lapas.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2009.gada 26.augusta lēmums Nr. 387 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu – 2 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma 2009.gada 16.septembra sākotnējās sabiedriskās apspriešanas protokols – 2 lapas.
- SIA „Dolomīts - Latvija” iesniegums ietekmes uz vidi novērtējuma programmas sagatavošanai un tam pievienotie materiāli (2009.gada 25.septembra vēstule Nr.25-09/2009) – 4 lapas.

- Vides pārraudzības valsts biroja 2009.gada 2.oktobra Programma ietekmes uz vidi novērtējumam dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Ločukrosti” – 6 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums dolomīta ieguvei zemes īpašumā „Ločukrosti” – 1 sējums, 230 lapaspuses.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma kopsavilkums dolomīta ieguvei zemes īpašumā „Ločukrosti” – 14 lapas.
- Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes priekšlikumi ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma pilnveidošanai (2009.gada 29.decembra vēstule Nr. 5.-1./2273) – 1 lapa.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma 2009.gada 28.decembra sabiedriskās apspriedes protokols – 4 lapas.
- J. Nogdas iesniegums saistībā ar Straujas upes piesārņojumu ar dolomīta duļķēm no esoša dolomīta karjera „Baravikas” – 3 lapas.
- AS „Latvijas valsts meži” 2010.gada 15.janvāra vēstule Nr.4.1.-1.2/00av/150/10/45 saistībā ar paredzēto darbību -1 lapa.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2010.gada 4.februāra atzinums par dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Ločukrosti” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 9 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums dolomīta ieguvei zemes īpašumā „Ločukrosti” – 1 sējums, 294 lapaspuses.
- Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes atbilde saistībā ar J. Nogdas iesniegumu (2010.gada 5.februāra vēstule Nr. 4-10.-2./143) – 1 lapa.
- Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes atsauksme par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu (2010.gada 22.februāra vēstule Nr. 5.-1./189) – 1 lapa.
- Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrācijas atsauksme par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu un tai pievienotie materiāli (2010.gada 1.marta vēstule Nr. R4-3/175) – 3 lapas.

##### **5. Paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotie ieinteresēto pušu viedokļi un argumenti (tai skaitā sabiedriskās apspriešanas rezultāti).**

Informatīvie materiāli par SIA „Dolomīts - Latvija” plānoto dolomīta ieguvi dolomītu atradnē „Ločukrosti” Mērdzenes pagastā bija pieejami: Mērdzenes pagasta padomē, Mērdzenes ciemā, Kārsavas novadā un Vides pārraudzības valsts birojā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā.

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2009.gada 16.septembrī Mērdzenes pagasta tautas nama telpās un tajā piedalījās 6 interesenti. SIA „Dolomīts - Latvija” pārstāve informēja klātesošos par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, paredzēto darbību un aicināja iedzīvotājus izteikt savu viedokli un vērst uzmanību uz potenciāli iespējamām problēmsituācijām.

Sanāksmes laikā iedzīvotāji interesējās par plānoto transportēšanas maršrutu, par iespējamo pazemes ūdens līmeņa pazemināšanos, kā rezultātā varētu izzust ūdens akās. Iedzīvotājus uztrauca, ka saistībā ar dolomīta transportēšanu no karjera Rūzori, ciematam tiek radītas būtiskas neērtības (autotransporta slodzes pieaugums uz ceļa, putekļi, troksnis un avāriju risks) un karjera ūdeņu novadīšana upītē ir radījusi tās aizaugšanu un duļķainību, kā arī norādīja, ka reģionā ir bijuši gadījumi, kad pēc karjera ekspluatācijas uzsākšanas akās pazudis ūdens, bet karjera īpašnieki atteikušies nodrošināt ūdens apgādi.

Ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs nesaņēma iedzīvotāju priekšlikumus vai atsauksmes.

Pamatojoties uz SIA „Dolomīts - Latvija” iesniegumu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Vides pārraudzības valsts birojs sagatavoja un 2009.gada 2.oktobrī izsniedza Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Ločukrosti”.

Dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Ločukrosti” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu sagatavoja SIA „Dolomīts - Latvija” un 2009.gada 17.decembrī iesniedza to izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā.

Atbilstoši likumdošanas prasībām 2009.gada 18.decembrī laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” un laikrakstā „Latgales laiks” tika publicēti paziņojumi par sabiedrības iespējām iepazīties ar izstrādāto darba ziņojumu, piedalīties tā sabiedriskajā apspriešanā un iesniegt rakstveida priekšlikumus, kā arī tika nosūtīti individuāli paziņojumi nekustamo īpašumu īpašniekiem (valdītājiem), kuru īpašums ir blakus paredzētās darbības vietai.

Dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Ločukrosti” nekustamajā īpašumā “Ločukrosti” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums sabiedrībai bija pieejams: Mērdzenes pagasta padomes ēkā Mērdzenes ciemā, Kārsavas novadā; Kārsavas novada domē Vienības ielā 53, Kārsavā, Kārsavas novadā; Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālajā vides pārvaldē Zemnieku ielā 5, Rēzeknē un Vides pārraudzības valsts birojā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, kā arī interneta mājaslapā [www.geoexpert.lv](http://www.geoexpert.lv). Informācija par projektu tika nodrošināta Vides pārraudzības valsts biroja interneta mājaslapā <http://www.vpvb.gov.lv>.

Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2009.gada 28.decembrī Mērdzenes pagasta Tautas nama zālē. Šo likumdošanā paredzēto iespēju piedalīties darba ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā izmantoja 12 interesenti. Sanāksmi atklāja Kārsavas novada domes pārstāvis. Savukārt SIA „Dolomīts Latvija” pārstāve informēja klātesošos par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru un paredzēto darbību, tās īstenošanas iespējamām ietekmēm uz vidi un plānotos pasākumus ietekmju novēršanai vai samazināšanai. Kārsavas novada domes pārstāvis P. Laganovskis interesējās par plānoto pazemes ūdeņu monitoringu, par to, vai dolomīta ieguve var tikt uzsākta pirms pievedceļa izbūves, kā arī par esošā pašvaldības ceļa izmantošanu. Sanāksmes dalībnieks J. Nogda ieteica izvērtēt alternatīvu piebraucamā ceļa variantu, izmantojot esošo ceļu uz Kausinikiem un interesējās, vai ir plānota dolomīta ieguve Ločupītes aizsargjoslā. J. Nogda pauda sašutumu par esošo stāvokli atradnē „Baravikas”

un ieguves procesa radītajiem traucējumiem iedzīvotājiem, kā arī vērta klātesošo uzmanību uz to, ka Straujas upē no karjera „Baravikas” tiek novadīts nenostādināts karjera ūdens – pienbalta duļķe. J. Nogda norādīja, ka ziņojumā būtu jāsniedz informācija arī par karjera „Baravikas” radīto ietekmi. Savukārt A. Orinska interesējas, vai, ņemot vērā ūdens līmeņa pazemināšanos, karjera izveidošana neradīs negatīvu ietekmi uz blakus esošo mežu, kā arī vai ir plānots novērot tikai divu tuvējo māju akas un vai uzmanība tiks pievērsta arī citām akām.

Darba ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma:

- Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes priekšlikumus darba ziņojuma pilnveidošanai. Vēstulē norādīts, ka darba ziņojumā sagatavotā un ietvertā informācija ir nepietiekoša un nav izvērtēti visi iespējamie riski, tajā skaitā paredzētās darbības iespējamā ietekme uz dabas liegumu „Kreiču purvs” ūdeņu pazemināšanās rezultātā, kā arī, ka ziņojumā ir daudz subjektīvu spriedumu.
- AS „Latvijas valsts meži” vēstuli, kurā norādīts, ka AS „Latvijas valsts meži” nav iebildumi pret paredzēto darbību un, ka paredzētās darbības veicējam vispirms ir jānoslēdz ceļa servitūta līgums par meža ceļa Perēkļi - Zuji un Kausinieki – Loči lietošanu, kā arī par saviem līdzekļiem jāveic ceļa seguma rekonstrukcija un jaunā ceļa posma izbūve, kā arī līgumā noteiktajā laika posmā un kārtībā jānodrošina ceļu ikdienas uzturēšana visu gadu.

Darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas ietvaros Vides pārraudzības valsts birojs saņēma Mērdzenes pagasta iedzīvotāja Jāņa Nogdas iesniegumu. Tajā pausts viedoklis saistībā ar Straujas upes piesārņojumu ar dolomīta duļķēm no esošā dolomīta karjera „Baravikas”, kas izvietots Kārsavas novada Mērdzenes pagastā un pausts sašutums par to. Iesniegumā norādītas piesārņojuma sekas, ko radījusi šī darbība, kā arī par karjera darbības iespējamo ietekmi uz Straujas upi un dabas liegumu „Kreiču purvs”. Vēstule kontekstā ar esošo karjera piesārņojumu nosūtīta Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālajai vides pārvaldei.

Vides pārraudzības valsts birojs, ņemot vērā saņemtos institūciju atzinumus un sabiedriskās apspriešanas rezultātus, sagatavoja atzinumu par ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu, norādot, kādi jautājumi jādetalizē un jāprecizē.

Ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja prasības, tika sagatavots un 2010.gada 11.februārī iesniegts izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā SIA „Dolomīts - Latvija” dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Ločukrosti” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums. Noslēguma ziņojums sabiedrībai bija pieejams: Mērdzenes pagasta padomes ēkā Mērdzenes ciemā, Kārsavas novadā, Kārsavas novada domē Vienības iela 53, Kārsavā, Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālajā vides pārvaldē, Zemnieku ielā 5, Rēzeknē un Vides pārraudzības valsts birojā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, kā arī interneta mājaslapās [www.geoexpert.lv](http://www.geoexpert.lv) un [www.vpvb.gov.lv](http://www.vpvb.gov.lv).

Noslēguma ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma:

- Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes atsauksmi, kurā norādīts, ka, sagatavojot noslēguma ziņojumu, ir ņemti vērā Valsts vides



dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes priekšlikumi ziņojuma pilnveidošanai;

- Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrācijas vēstuli, kurā norādīts, ka „izvērtējot pieejamos materiālus, izpētes un hidrodinamiskās modelēšanas rezultātus, nav prognozējams, ka dolomīta ieguve derīgo izrakteņu atradnē „Ločukrosti” varēt atstāt būtiski negatīvu ietekmi uz Natura 2000 dabas liegumu „Kreiču purvs”, tā integritāti un ekoloģiskajām funkcijām. Vēstulei pievienotajā Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrācijas darba sanāksmes protokolā plānotās dolomīta ieguves atradnē „Ločukrosti” iespējamās ietekmes uz dabas liegumu „Kreiču purvs” izvērtēšanai noteikti vēlamie nosacījumi monitoringa veikšanai un darbības ietekmes izvērtēšanai uz gruntsūdeņu līmeņa svārstībām dabas liegumā „Kreiču purvs”:

- Lai nodrošinātu regulāru esošā stāvokļa kontroli, noteiktu un analizētu izmaiņu tendences, veicams pazemes ūdens monitorings.
- Pazemes ūdens monitoringa programma izstrādājama un monitoringa novērojumi uzsākami pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas.
- Pazemes ūdens monitoringa programmai jāietver pazemes ūdens līmeņa izmaiņu novērojumi kā Daugavas ūdens horizontā, tā kvartāra un Kreiču purva ūdens horizontā.
- Pazemes ūdens monitoringa programma jāsaskaņo ar DAP Rāznas nacionālā parka administrāciju, vienlaicīgi saskaņojot novērošanas urbumu atrašanās vietas Kreiču purva teritorijā.
- Par pazemes ūdens monitoringa rezultātiem regulāri (reizi pusgadā) informējama DAP Rāznas nacionālā parka administrācija.
- Pēc pirmā izstrādes etapa pabeigšanas sagatavojams detalizēts pazemes ūdens monitoringa pārskats, analizējot monitoringa rezultātus un nepieciešamības gadījumā, veicot atkārtotu hidrodinamisko modelēšanu, modeļa kalibrācijai izmantojot monitoringa datus.
- Gadījumā, ja tiks konstatētas ūdens līmeņa pazemināšanās tendences Kreiču purva ūdens horizontā, jāprecizē to cēlonis. Ja izmaiņas saistītas ar derīgo izrakteņu ieguvi, jāveic pasākumi ietekmju novēršanai un pirms darbu turpināšanas jāizvērtē to ietekme uz turpmākajām ūdens līmeņa izmaiņām Kreiču purvā.

Citas atsauksmes par noslēguma ziņojumu netika saņemtas, kas acīmredzot saistīts ar plānotā karjera teritorijas salīdzinošo attālinātību no apdzīvotām vietām.

## **6. Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi.**

Noslēguma ziņojums un Vides pārraudzības biroja atzinums par to iesniedzams Kārsavas novada domē. Vides pārraudzības valsts biroja atzinuma obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi stājas spēkā tikai tādā gadījumā, ja tiek saņemts likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 21.pantā noteiktais akcepts paredzētās darbības realizācijai kārtībā, kāda noteikta Ministru kabineta 2006.gada 2.maija noteikumos Nr.335 „Paredzētās darbības akceptēšanas kārtība”.

Atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 24.pantam paredzētās darbības ierosinātais ir atbildīgs par sniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu un noslēguma ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu.

Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi dolomīta ieguvei Kārsavas novada Mērdzenes pagasta derīgo izrakteņu atradnē „Ločukrosti”:

- Meža zemes transformācijas jautājumi jārisina atbilstoši Latvijas Republikas likumā „Meža likums” un Ministru kabineta 2004.gada 28.septembra noteikumos Nr.806 „Meža zemes transformācijas noteikumi” noteiktajam.
- Lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorijas maiņa veicama atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai; karjera izveide nedrīkst pasliktināt meliorācijas sistēmu darbību un esošās noteces novadīšanu, tādēļ savlaicīgi jānodrošina, lai netiktu iespaidots ūdens režīms blakus esošajās teritorijās; likumdošanā noteiktajā kārtībā jāizstrādā un jārealizē meliorācijas sistēmu pārveides projekts.
- Tā kā ieguves darbi paredzēti arī meliorētās zemēs, tad pirms derīgo izrakteņu ieguves vietas sagatavošanas normatīvajos aktos par meliorāciju noteiktajā kārtībā jāsaņem valsts SIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” tehniskie noteikumi.
- Saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 4.novembra noteikumiem Nr.499 „Latvijas Republikas pierobežas režīma un pierobežas joslas režīma noteikumi”, Kārsavas novada Mērdzenes pagastā ir spēkā pierobežas režīms un darbības šajā teritorijā ir jāsaņem ar Valsts robežsardzi.
- Projektējot un ierīkojot karjeru, jānodrošina Aizsargjoslu likumā noteikto prasību ievērošana.
- Elektrolīnijas izbūves darbi un dolomīta ieguve elektrolīnijas aizsargjoslā pirms darbu uzsākšanas jāsaņem ar AS „Latvenergo”.
- Atbilstoši AS „Latvijas valsts meži” vēstulē norādītajam, paredzētās darbības veicējam ir jānoslēdz ceļa servitūta līgums par meža ceļa Perēkli - Zuji un Kausinieki – Loči lietošanu, kā arī par saviem līdzekļiem jāveic atbilstošas nestspējas ceļa seguma rekonstrukcija un jaunā ceļa posma izbūve, kā arī līgumā noteiktajā laika posmā un kārtībā jānodrošina ceļu ikdienas uzturēšana visu gadu.
- Karjerā atsūknēto ūdeņu novadīšana nedrīkst pasliktināt ūdens noteci no piegulošajām un leļpus karjera esošajām platībām.
- Ūdeņu novadīšana nedrīkst pasliktināt ūdens kvalitāti Ločupītē un Straujas upē, līdz ar to nepieciešams nodrošināt novadāmo ūdeņu atbilstošu attīrīšanu, nepārsniedzot normatīvajos aktos noteiktos robežlielumus, kā arī veikt paredzēto monitoringu.
- Jāparedz un jārealizē pasākumi, lai karjera izstrādes laikā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļūvi pazemes ūdeņos, Ločupītē un Straujas upē.
- Dolomīta slāņkopas irdināšanai karjerā spridzināšana pieļaujama tikai pēc spridzināšanas darbu atļaujas saņemšanas Valsts darba inspekcijā, ievērojot visus nepieciešamos drošības un piesardzības pasākumus, lai netiktu nodarīts kaitējums

piegulošo zemju īpašniekiem. Jāizstrādā un likumdošanā noteiktajā kārtībā jāsaskaņo spridzināšanas darbu projekts.

- Savlaicīgi jāsniedz informācija pašvaldībai un iedzīvotājiem par plānotajiem spridzināšanas darbiem karjerā, kā arī atbilstoši darbu veikšanas specifikai jānodrošina nepieciešamie drošības pasākumi.
- Tā kā tiek plānota ilglaicīga karjera darbība, tad piegulošo teritoriju attīstības gadījumā jāizvērtē speciālu pasākumu nepieciešamība vibrācijas samazināšanai, kas saistīta ar spridzināšanu, lai neradītu ierobežojumus apkārtējo īpašumu īpašniekiem šo teritoriju izmantošanā.
- Veicot paredzēto darbību, jānodrošina, ka netiek pārsniegti normatīvajos aktos noteiktie gaisa kvalitātes robežlielumi.
- Veicot paredzēto darbību, jānodrošina Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumos Nr.597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība” noteiktos vides trokšņa robežlielumus tuvāko māju teritorijā.
- Lai arī patlaban nav identificētas iespējamās konfliktsituācijas gaisa un trokšņa piesārņojuma aspektā, ņemot vērā plānoto ilgstošo karjera izmantošanas laiku un piegulošo teritoriju iespējamo attīstību, argumentētu iedzīvotāju sūdzību gadījumā jāveic atbilstoši mērījumi un nepieciešamības gadījumā karjera darbības rezultātā diskomforta zonā atrodošajās viensētās un ēkās sadarbībā ar atbilstošo zemju īpašniekiem jānodrošina pasākumi trokšņa un putekļu diskomforta mazināšanai un novēršanai, lai samazinātu iespējamās negatīvās ietekmes un nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto robežlielumu nepārsniegšanu.
- Jānodrošina noslēguma ziņojumā paredzētais pazemes ūdens horizontu monitorings, iekļaujot pazemes ūdeņu monitoringa programmā pieļaujamās pazemes ūdeņu līmeņu robežvērtības un izstrādājot preventīvo pasākumu plānu rīcībām, kas veicamas, ja iepriekš neplānotu apstākļu dēļ tiktu sasniegtas vai pārsniegtas šīs robežvērtības karjera izstrādes laikā.
- Pirms darbu uzsākšanas sadarbībā ar īpašniekiem jāapseko visi plānotās dolomīta izstrādes depresijas piltuves zonā esošie ūdens apgādes avoti, jānomēra un dokumentāli jāfiksē aku dziļums un ūdens līmenis.
- Karjera ekspluatācijas laikā jāveic regulāri mērījumi attiecīgajos ūdens apgādes avotos.
- Jānodrošina pasākumi, lai nepasliktinātu objekta ietekmes zonā esošo māju un objektu ūdens apgādi, nepieciešamības gadījumā padziļinot akas vai veicot citus atbilstošus pasākumus.
- Jāizstrādā un jāsaskaņo ar Kārsavas novada domi preventīvo pasākumu plāns rīcībām, kas veicamas, lai nodrošinātu iedzīvotāju ūdensapgādi, ja rastos traucējumi karjera izstrādes gaitā, un ietekmi mazinošo pasākumu realizācija.
- Atbilstoši noslēguma ziņojumā paredzētajam jānodrošina caurplūdes mērījumi un ūdens kvalitātes monitorings Ločupītē tieši pirms ieteces Straujas upē un Straujas upē divos šķēsgriezumos pirms un pēc Ločupītes ieteces Straujas upē.

- Dolomīta ieguve jāveic atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 19.septembra noteikumu Nr.779 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība” prasībām.
- Atbilstoši noslēguma ziņojumā paredzētajam un Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrācijas noteiktajam, lai varētu savlaicīgi konstatēt pazemes ūdeņu līmeņa izmaiņu iespējamo ietekmi uz apkārtnes ekosistēmām un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju - dabas liegumu „Kreiču purvs”, pazemes ūdens monitoringa programma jāsaskaņo ar Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālo vides pārvaldi un DAP Rāznas nacionālā parka administrāciju, vienlaicīgi saskaņojot novērošanas urbumu atrašanās vietas Kreiču purva teritorijā. Par pazemes ūdens monitoringa rezultātiem regulāri (reizi pusgadā) informējama DAP Rāznas nacionālā parka administrācija, kā arī Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālā vides pārvalde, paredzot monitoringa rezultātu izvērtēšanu, lai nepieciešamības gadījumā lemtu par papildus nosacījumiem negatīvās ietekmes nepieļaušanai vai samazināšanai, vai papildus monitoringa, tajā skaitā botāniskā monitoringa veikšanai. Otrā un trešā etapa realizācija iespējama tikai pēc monitoringa rezultātu izvērtēšanas, ja netiek konstatēta negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju – dabas liegumu „Kreiču purvs”.
- Karjera rekultivācija jāveic normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālajā vides pārvaldē jāpieprasa un jāsaņem vides aizsardzības tehniskie noteikumi arī saistībā ar infrastruktūras objektu pilnveidošanu vai pārveidošanu saistītajiem darbiem, kā arī nepieciešamā monitoringa veikšanai un nepieciešamības gadījumā jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums jaunā pievedceļa posma izbūvei, ja plānotā ceļa trase atšķirtos no ziņojumā norādītās vai meža inventarizācijas rezultātā tiku konstatētas kādas dabas vērtības.

### **Vides pārraudzības valsts biroja lēmums**

Ņemot vērā iepriekš minēto informāciju un likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta pirmo daļu, kā arī 3.panta 5) un 6) daļu, kā arī likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.panta (5) daļu, Vides pārraudzības valsts birojs nolemj:

rekomendēt Kārsavas novada domei izvērtēt un lemt par dolomīta ieguves SIA „Dolomīts - Latvija” piederošajā zemes īpašumā „Ločukrosti” (kadastra Nr.68720070094, Nr.68720070002) Kārsavas novada Mērdzenes pagastā dolomīta atradnē „Ločukrosti”, A kategorijas krājumu robežās, 9,89 ha platībā līdz atzīmei 92 m v.j.l. projekta turpmāko izstrādi, atbilstoši noslēguma ziņojumā paredzētajiem risinājumiem un šajā atzinumā izvirzītajiem nosacījumiem. Vienlaikus Vides pārraudzības valsts birojs uzskata, ka jautājums par dolomīta ieguvi zem A kategorijas krājumiem (2. un 3. kāple) un derīgā izrakteņa ieguves karjera paplašināšana N kategorijas krājumu teritorijā 2. un 3. etapā 1., 2. un 3.kāplē ir saistāms ar depresijas piltuves attīstības monitoringa rezultātu apkopojuma un izvērtējuma veikšanu gan augstāk minētajās vides institūcijās, gan

pašvaldībā, lai, nepieciešamības gadījumā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā lemtu par papildus nosacījumiem paredzētās darbības veikšanai.

Šo Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu var pārsūdzēt Vides ministrijā mēneša laikā no atzinuma spēkā stāšanās dienas.

Direktors

A.Lukšēvics

2010.gada 26.martā